

je, hvad der er sket i disse Dage, og jeg har tænkt mig, hvordan det nu kunde være, at Menneskenes Børn kom saa langt ned, og jeg har sidet i disse Dage og tænkt: Saaledes gaar det, de have ladet sig narre. Man har stillet op for dem, hvor herligt det vilde blive, naar de gik ind paa det og det, og saa blev det et andet Facit den ene Gang efter den anden. Jeg ser nu Sagen saaledes — og De maa undskyldte, at jeg nævne ogsaa Grundloven i Forhold til Skytøjet — jeg har set Sagen saaledes, at egentlig det, Folketinget havde at tage vare, først og fremmest og først og sidst og helt igennem siden vi den første April 1885 traadte udover Grundlovens Grænser, det var at skaffe vor almindelige Valgret og Bevillingsretten tilbage, vor Grundlov tilbage, og det var det første afgørende, det, som vi her i Salen i Enighed og Forslaaelse skulde lægge Raad op om at saa gjort, fordi det ogsaa var til Menigmands Tarv til Smaaamandens Tarv. Men, som jeg sagde, den Politik, De føre i de senere Aar, som jeg indrømmer, paa bedste Bestub, og det har ogsaa en æret Taler i Dag indrømmet, men i alt Fald en bedre paa bedste Bestub end den planlagte Højreforhandlingspolitik, De synes nu at ville indlede — den har jo ikke andet end ført os fra Dønen og i Galmen og fra Galmen i Aften, dybere og dybere ned! De kunne nok sige: Vi kunde ikke noget. Hvad kunne de? De kunne da have opretholdt Troen paa, at Retten skulde sejre her og tilkendegivet Viljen til at gøre deres for at føre den igennem. Men røber hele denne Politik nogen Tro paa, at Retten skal sejre, eller røber den egentlig nogen bestemt Vilje til at ville føre den igennem? Derfor siger jeg i den Betragtning — jeg skal ikke opholde mig ellers udførligt ved det, thi vi kende jo hinanden i saa Henseende — derfor siger jeg: Grundloven! Kom nu ud til Husmændene, som de sige, paa Landet, og sig: „Kære Ven! Allet er blevet dyrere for Dig, men Din Kone faar sit Sukker noget billigere“ — saa er det, jeg siger: Han vil først spørge: „Hør, Du, var Du tro i det Raad herinde, hvori Du var faldet? Har Du stillet Dig klart, hvad det gjaldt? Det gjaldt ikke om, at Manden kunde drikke sit Øl lidt dyrere og Konen faa sit Sukker lidt billigere, det var ikke det, men hvordan staar det med Grundloven?“ Og der kan jeg ikke se rettere, end at enhver Tale om Kampen for den, vor søndertraadte Ret, er opgiven! Den er tilfidsat, og den kan ikke optages, forinden Folketinget har Tro paa, at det kan nytte noget at kæmpe for den, og den Tro

synes det mig ikke, jeg faar frem nogetsteds. Jeg indrømmer, at de ganske stiltiende om Vinteren, det er ganske stiltiende, i Reglen uden at tale derom — det have de gjort før, og det kan maasse blive bedre nu fra deres Side — hverken skriftlig eller mundtlig, hverken i Betænkninger eller mundtlig, stemte mod adskillige Spørgsmaal, som de sagde, de ikke vilde give Bevilling til, et lille Fæstningsanliggende, Gendarmen eller deslige. Men naar saa Ministeriet paa Trods det ene Aar efter det andet tager det voldsomt, hvad gøre de saa? Saa gaa de dog alligevel hen, naar Ministeren forlanger Sanction for det, han har gjort gennem provisoriske Finanslove, med en Motivering, hvor det absolut gælder at gaa udenom, og acceptere og finde dem i, hvad han har gjort; og det kalde de Kamp for Grundloven. Men jeg ser det saaledes, at det Hærfald, som fører den nye Era ind i Forhandlingspolitikken, har ikke villet udkæmpe denne Kamp, har ikke haft Tro, ikke haft Vilje til den, thi hvis de havde haft Tro, saa vilde de have bekendt den mere i Ord og Handling og Afstemning, end de have gjort under de forskellige Forhandlinger, vi have ført, og ogsaa i denne Sag. Derfor siger jeg, at det er min fulde Overbevisning, at denne Stemning omkring i Landet, og da særlig hos de Smaa, den er vokset, saaledes at man siger, hvad er det dog, Folketinget gør? Hvordan er det, Folketinget lever med Ministeriet, med dette Provisorismens Ministerium under saadanne Forhold, medens det sidder der Dag for Dag med det 10de Provisorium liggende i Udvalg? Hvordan stiller det sig da, hvad skal Enden blive? Man maa saa svare sig selv: Alder den Vej bliver Enden kun een; og det er den, at naar dette Ministerium er færdigt med, hvad det vil have af Provisorier, saa tager det mod sin rigelige og rundeliggende Finanslov, og saa tælle de op de Millioner af Bevillinger, som Folketinget har stemt for, og som de have brugt, og som Folketinget betragter som bevilgede efter deres Praksis — alle disse Millioner, som disse Ministre, naaget de staa saaledes til Grundloven, have faaet mere end noget andet Ministerium siden 1849 og til nu. Jeg siger, det er højt alvorlige Sager, og kunne de ved at gaa videre i deres Forhandlingspolitik, end nogen har ventet, bidrage til at rejse her i Folketinget og udenfor en stærkere Grundlovsfølelse, end der efter min Mening har vilst sig i deres Forhandlinger her, skal jeg da, naar den kommer, sige de ærede Forslagsstillere Tak for, at de, om end ikke med Vilje, ikke med Forsæt, have været Redstaber for og have bidraget til, at man atter kan